

SportVerkeerScan

EINDRAPPORT

GEDRAGSVERANDERINGSTRAJECT
FIETSSTIMULERING

**Sportvereniging: Oranje Wit
(Dordrecht)**

Opdrachtgever: Tour de Force

Datum: 05-11-2024

www.sportverkeerscan.nl

Inhoud

- Aanleiding en doel
- Aanpak: in 5 stappen naar succesvolle gedragsverandering
  1. Dataverzameling reisgedrag en motivaties
  2. Kick-off gesprek
  3. Ontwerp van interventies & nulmeting
  4. Ontwikkeling communicatieplan
  5. Uitvoering interventies en één-meting
  6. Evaluatie en verwerking resultaten
- Leerervaringen en advies
  1. Advies voor sportverenigingen
  2. Advies voor overheden
- Conclusie
- Bijlage A: Berekening nulmeting
- Bijlage B: Berekening resultaten

Aanleiding en doel

- Er zijn volop mogelijkheden voor kinderen en volwassenen om met de fiets naar de sportvereniging te gaan. Het is echter duidelijk dat communicatie alleen niet voldoende is om iedereen te stimuleren om de fiets te nemen. Bijvoorbeeld ook (verkeers- en sociale) veiligheid, fietsinfrastructuur, en fietsfaciliteiten spelen hierin een rol. In dit kader is in maart 2024 een opdracht uitgezet in de markt met als doel:

‘Pilots organiseren om ervaring op te doen met een gecombineerde aanpak van probleemanalyse, stimulering en het aantrekkelijker/veiliger maken om te fietsen naar sportverenigingen. Een aanpak die mogelijk uitgerold kan worden bij andere sportverenigingen en in andere gemeenten, hierbij is opschaalbaarheid van belang.’

- In opdracht van Tour de Force en Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voerde de SportVerkeerScan één van de pilots uit. Voor deze pilot hebben we het **gedragsveranderingstraject fietsstimulering** ontwikkeld en uitgevoerd bij sportvereniging Oranje Wit in Dordrecht.
- Het doel van de pilot was het stimuleren van fietsen naar de sportvereniging door fietsen aantrekkelijker en veiliger te maken. Dit hebben we gedaan door een combinatie van ‘zachte’ communicatieve interventies en ‘hardere’ fysieke interventies toe te passen.

Aanpak: in 5 stappen naar succesvolle gedragsverandering

De kracht van onze aanpak zit in ons data gedreven werken. Om effectieve interventies te ontwerpen en uit te voeren is het belangrijk om inzicht te hebben in het reisgedrag en motivaties van de leden van de sportvereniging. Voorafgaand aan het traject hebben we in het voorjaar van 2023 de SportVerkeerScan bij Oranje Wit uitgevoerd in opdracht van de gemeente Dordrecht. De scan geeft o.a. inzicht in de herkomst, infrastructurele wensen en de motivaties van leden. Dit onderzoek vormt het uitgangspunt voor het gedragsveranderingstraject. Hierop volgen nog 5 stappen die hebben geleid tot succesvolle fietsstimulering bij Oranje Wit.

STAP 0

Dataverzameling reisgedrag en motivaties

Onderzoekstraject S.V. Oranje Wit in Dordrecht

- Uitgevoerd in opdracht van de gemeente Dordrecht in 2023
- Sporten: voetbal, tennis, padel en biljart.
- Aantal leden: 1.652.
- Snelgroeïende sportvereniging die sinds juni 2024 een betaalde verenigingsmanager in dienst heeft, die ondersteund wordt door een groot en enthousiast team van vrijwilligers.

Tijdens het eerder uitgevoerde onderzoekstraject bij Oranje Wit hebben we de huidige situatie in kaart gebracht door middel van een:

1. Kennismakingsgesprek
2. Enquête
3. Fysieke schouw
4. Woon – sportvereniging analyse

Belangrijkste leerervaringen

- ✓ Door de interventies te ontwerpen op basis van informatie van de sportvereniging (o.a. reisgedrag, reismotivaties, reisafstanden, fysieke omgeving), sluiten de fiets-interventies aan op de behoefte en huidige situatie van de leden.

STAP 0

Dataverzameling reisgedrag en motivaties

Enquête (#165, 10% respons)

- 62% gebruikt de (e)-fiets als hoofdvervoermiddel. Motivaties om te fietsen: afstand (66%), sportiviteit (63%), parkeren (29%), gemak (25%), duurzaamheid (18%). De reden om niet de fiets te pakken (open vraag): gemak, slecht weer, spullen mee en fietsvoorzieningen.
- 33% gebruikt de auto als hoofdvervoermiddel. Motivaties om met de auto te reizen zijn: gemak (49%), afstand (30%), tijdstip (23%), spullen mee (21%).
- 41% wil dat de fietsvoorzieningen worden verbeterd.

Woon - sportvereniging analyse (alle leden #1.652)

- Gemiddelde km enkele reis: **5,3**. Gemiddelde km enkele reis tot 7,5 km: **3,1**
- 96% van de leden woont op minder dan 7,5 km van de sportvereniging. Er kunnen **34% meer leden fietsen** t.o.v. de 62% die dat nu doet.

Schouw

- Op piekdrukke is er een tekort aan parkeerplaatsen voor auto's en fietsen.
- Langs het parkeerterrein ligt sinds kort een fietsbrug waardoor de bereikbaarheid voor fietsers en voetgangers is verbeterd.
- Er liggen kansen op het gebied van ruimere fietsenstalling, betere fietsenrekken, Inrichting van het gebied/ bebording en verlichting.

STAP 0

Dataverzameling reisgedrag en motivaties

Nulmeting

Om de effecten van de geplande interventies in kaart te brengen geeft de eerder uitgevoerde SportVerkeerScan inzicht in de nulmeting.

- Het aantal fietsen zonder interventies is berekend aan de hand van de informatie opgehaald in de SportVerkeerScan. Zie Bijlage A voor deze berekening.
- Tijdens de schouw is gekeken naar de manier waarop de stalling werd gebruikt.

Resultaat

- Berekend gemiddelde aantal fietsen op zaterdag: **256**
- Berekend gemiddelde aantal fietsen op doordeweekse dag: **108**
- Stalling kent 268 klemmen, in de vorm van hoog laag rekken, die deels niet meer bruikbaar zijn. Fietsen worden veel naast de rekken geplaatst.

STAP 1

Kick-off gesprek

Het gedragsveranderingstraject starten we met een kick-off gesprek op de sportvereniging. Bij Oranje Wit waren hierbij aanwezig: de voorzitter van de sportvereniging, sportregisseur van de gemeente en de medewerkers van de SportVerkeerScan. Tijdens de kick-off bespreken we:

- De **relevante resultaten** van de scan en of er grote veranderingen zijn sinds het onderzoek.
- De **belangrijkste pijnpunten** op het gebied van fietsen en mobiliteit in het algemeen. Voor Oranje Wit zijn dit te weinig fiets- en autoparkeerplaatsen, overlast van fat-bikes, en het stelen van fietsen uit de fietsenstalling.
- De **behoefte van de sportvereniging** op het gebied van fietsstimulering en welke ideeën ze zelf hierbij hebben.
- De **contactpersonen** en voorkeur voor **communicatie** met de sportvereniging.
- Een eerste inventarisatie van **belangrijke evenementen** de komende maanden op de sportvereniging.

Belangrijkste leerervaringen

- ✓ Door de gemeente vanaf het begin te betrekken zijn ze op de hoogte van de ontwikkelingen en kunnen ze het traject ondersteunen. Vanwege de gemeentelijke plannen in het gebied (het stadspark XL) is het niet mogelijk om grotere onomkeerbare investeringen te doen.
- ✓ Gebruik de kracht van de ervaringen, kennis en vaardigheden van de sportvereniging voor het ontwerp van de interventies. Hiermee wordt ook betrokkenheid en eigenaarschap gecreëerd tijdens het traject.
- ✓ Door duidelijke afspraken met vrijwilligers te maken over de planning en de communicatie weten ze wat ze kunnen verwachten. Hierin benadrukken we dat we ze zo veel mogelijk ontlasten.

STAP 2

Ontwerp van interventies

Aan de hand van de opgehaalde informatie uit stap 1 en 2 ontwerpen we de interventies. Voor het gedragsveranderingstraject fietsstimulering bij Oranje Wit hebben we twee hoofdinterventies ontworpen:

1. **Structurele interventies: fietsvoorzieningen verbeteren**

In de eerdere uitgevoerde SportVerkeerScan gaven leden het verbeteren van de fietsvoorzieningen aan als een belangrijk punt om fietsen te stimuleren.

- Leden gaven aan dat fietsen beschadigen, omdat er weinig plek is en fietsen tegen elkaar vallen.
- De fietsvoorziening bleek een groot vak, maar met onvoldoende structuur om je fiets te plaatsen.
- Tijdens piekdrukke is de fietsenstalling vol wat niet uitnodigt tot fietsen.

Interventies: Het aanbrengen van vakken, het plaatsen van de beschikbare fietsenrekken in het midden van de vakken, het plaatsen van bomenbakken (Bewegend Bos Dordrecht).

Doel: De fietsvoorzieningen zo verbeteren dat er meer ruimte ontstaat, het aantal plaatsen optisch gezien toeneemt en fout parkeren wordt voorkomen. Hierdoor vergroten we de capaciteit van de fietsenstalling en maken we het stallen van fietsen aantrekkelijker (ruimte) en veiliger (minder kans op schade).

STAP 2

Ontwerp van interventies

2. Communicatieve interventies: fietscampagne

Uit de eerdere uitgevoerde SportVerkeerScan kwamen een aantal inzichten waarop we voort hebben gebouwd bij het ontwerpen van de communicatieve interventies:

- 44% van de leden is 18 jaar of jonger, het is nuttig om de kinderen in de interventies actief te betrekken.
- Het meenemen van spullen is een reden om niet te fietsen, met een actie laten we zien dat er sportrugzakken verkrijgbaar zijn waarmee je sportspullen handig mee kan nemen op de fiets.
- Verkeersveiligheid is een belangrijk onderdeel van fietsen, dit nemen we standaard mee in de ontwikkeling van interventies.
- De gemeente is een belangrijke stakeholder van sportverenigingen, actieve betrokkenheid zorgt voor lange termijn aandacht voor fietsen naar de sportvereniging.

Interventies: acties voor fietsstimulering: traktatie aan fietsers, fietsstrippenkaart, fietscampagnedag (verloting sportrugzakken, uitreiking van aantal fietskilometers door wethouder, e-bike uitprobeeractie, fiets-check).

Doel: fietsen op een leuke enthousiaste manier onder de aandacht brengen bij leden en bezoekers van de sportvereniging.

Belangrijkste leerervaringen

- ✓ Door de sportvereniging mee te laten denken met de structurele interventies worden zij eigenaar van het traject.
- ✓ We hebben het team facilitair (vrijwilligers) betrokken bij de structurele interventies, en het team communicatie (vrijwilligers) bij de communicatieve interventies. Binnen beide teams is één contactpersoon toegewezen.

STAP 3

Ontwikkeling communicatieplan

Om de interventies onder de aandacht te brengen stellen we in overleg met het communicatieteam van de sportvereniging een communicatieplan op. Dit plan bestaat uit:

- **Doel** van de campagne: informeren en enthousiasmeren over acties, activeren om de fiets te pakken, aandacht vragen voor veilig en duurzaam reizen naar de sportvereniging.
- **Doelgroep**: alle betrokkenen bij de sportvereniging: leden, ouders, bezoekers, uit spelende sporters, vrijwilligers, trainers.
- **Strategie**: we behalen de doelstelling door op een leuke, positieve manier fietsen onder de aandacht te brengen. Gedurende een maand communiceren we consistent, herhalend en positief over fietsen. Hierbij maken we gebruik van de verschillende motivaties* om te fietsen: omdat het snel, gezellig, gezond en duurzaam is.
- **Slogan** ontwikkeld met de sportvereniging: 'Fiets je Fit naar Oranje Wit'.
- **Communicatiekanalen**: offline: flyer op de sportvereniging, schermen in de kantine. Online: website, Facebook, nieuwsbrief, Instagram, persbericht, website SVS, LinkedIn SVS, Facebook SVS, X SVS.

Belangrijkste leerervaringen

- ✓ Door gebruik te maken van een communicatieplan inclusief planning is het duidelijk voor de sportvereniging wanneer, wat, en via welk kanaal wordt gecommuniceerd, en wie hier verantwoordelijk voor is.
- ✓ Door een eigen huisstijl (iconen, slogan, kleuren) van de fietscampagne te ontwikkelen in lijn met de huisstijl van de sportvereniging, en deze te gebruiken tijdens alle communicatie, wordt de boodschap herkenbaar en blijft het hangen.

*4 motivaties om te fietsen van de KNVB: <https://www.knvb.nl/nieuws/organisatie/maatschappelijke-projecten/66171/op-de-fiets-naar-de-club-knvb-en-amsterdam>

STAP 4

Uitvoering interventies en éénmeting

Tussen 19 en 23 augustus 2024 vonden de **structurele interventies aan de fietsvoorzieningen** plaats.

Markeren van vakken door vrijwilligers   **Plaatsen van bomenbakken**

Het resultaat

Belangrijkste leerervaringen

- ✓ Door eerst te focussen op betere faciliteiten voor fietsers en daarna fietsen te stimuleren, zien leden dat je je inzet om fietsen makkelijker te maken.
- ✓ Doordat het team facilitair actief heeft meegedacht ontstond betrokkenheid en werden ze enthousiast over het uitvoeren van de structurele interventies. Zij hebben de belijning uitgevoerd met materialen die normaal voor de belijning van het veld worden gebruikt.
- ✓ Door de betrokkenheid van de gemeente Dordrecht hebben we bomen van het 'Bewegend Bos' kunnen plaatsen, waardoor de fietsenstalling er nog aantrekkelijker uitzag.

STAP 4

Uitvoering interventies en éénmeting

Resultaat structurele interventies aan de fietsvoorzieningen

Voor de interventies

Na de interventies

STAP 4

Uitvoering interventies en éénmeting

Tijdens de maand september 2024 vonden de **communicatieve interventies** plaats: de **campagne** 'Fiets je fit naar Oranje Wit'.

Traktatie aan fietsers

- Op een trainingsavond tussen 16:30-18:30 uur.
- 300 mini Snelle Jelle's uitgedeeld.

Leuke en enthousiaste reacties ontvangen op de actie, o.a.: "Goed dat jullie dit doen" "Hiervoor kwamen we op de fiets" "Ik heb mijn kinderen vandaag aangespoord op de fiets te komen" "Kijk, ik had toch beloofd dat jullie vandaag een traktatie zouden krijgen".

Fietsstrippenkaart 'Bike Biljet'

- Tussen 2 en 14 september 2024 konden leden t/m 18 jaar sparen voor vier fiets stickers.
- Uitdelen strippenkaart en stickers via trainers.
- Eigenaren van een volle strippenkaart kunnen deze inleveren in de kantine voor een ijsje en maken kans op een sporttas waarmee sportspullen makkelijk vervoerd kunnen worden op de fiets.
- Whatsapp stickers ontwikkeld om leden te activeren te fietsen.

BIKE BIJJET Challenge

Voor elke rit die jij naar de club fietst tussen 2 - 14 september ontvang je een BIKE van je trainer.

Wissel een vol BIKE BIJJET t/m 14 september in voor een ijsje in de kantine. En maak kans om een sporttas te winnen op 14 september! Vul je naam en email in op de achterkant.

Fiets gezellig samen met je teamgenoten of degene die je komt aanmoedigen!

Verzamel 4 BIKES

Actie deelname BIKE BIJJET voor jeugd tot 18 jaar

STAP 4

Uitvoering interventies en éénmeting

Tijdens de maand september 2024 vond de 'Fiets je fit naar Oranje Wit' - maand plaats. Op 14 september vond de fietscampagnedag plaats.

Fietscampagnedag

- Op zaterdag tussen 09:00-13:00 uur
- Fiets-check
- E-bikes uitproberen
- Wethouder Sport reikte een certificaat uit met daarop aantal fietskilometers: tijdens het sportseizoen 2023-2024 is er samen 409.498 kilometer gefietst. Dit staat gelijk aan 27.300 extra trainingsuren. En dit zijn ongeveer 10 rondjes om de aarde, hiermee is 83.538 kg CO₂-uitstoot vermeden door niet met de auto te reizen naar de sportvereniging.
- Rondlopen en gesprekken voeren met leden en bezoekers over de campagne, en het invullen van de enquête (éénmeting)

Op de fietscampagnedag hadden leden de laatste mogelijkheid om een volle fietsstrippenkaart in te leveren. In totaal zijn er 55 volle strippenkaarten ingeleverd. In de week na de fietscampagnedag vond de verloting plaats van twee sportrugzakken onder ingeleverde strippenkaarten.

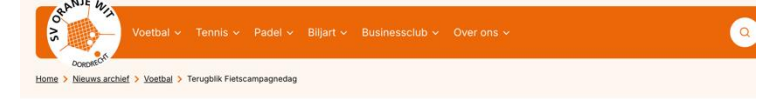
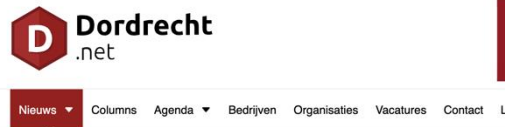
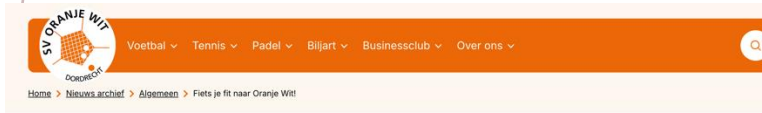
Bekijk hier de video van de loting van de sportrugzakken →

STAP 4

Uitvoering interventies en éénmeting

Tijdens de maand september 2024 vond de 'Fiets je fit naar Oranje Wit' - maand plaats. We hebben diverse kanalen voor communicatie ingezet en een persbericht uitgestuurd naar de lokale media. De lokale media heeft de campagne opgemerkt.

Geplaatst op 12 september in Algemeen

Fiets je fit naar Oranje Wit!

Deel dit artikel op:

FIETSCAMPAGNEDAG

Zaterdag 14 september 09:00-13:00 uur

09:00-13:00 uur Maak een testrijje op een e-bike
10:00 uur Wethouder Marc Merx reikt fietskilometers uit
10:30 uur Laat gratis je fiets nakijken met de fiets-check
11:00 uur Win een sporttas - Bike Blijet loting
12:00 uur Laat gratis je fiets nakijken met de fiets-check

Fiets je Fit naar Oranje Wit

04 september 2024 • 08:45

DORDRECHT - In september introduceerde sportvereniging Oranje Wit de campagne 'Fiets je Fit naar Oranje Wit'. Leden worden aangemoedigd om op de fiets naar de club te komen.

Geplaatst op 17 september in Businessclub

Terugblik Fietscampagnedag

Deel dit artikel op:

Wat een fantastische dag was het zaterdag! We hebben samen met jullie fietsen gecheckt, banden opgepompt en wielen voorzien van reflectoren om de veiligheid te vergroten. Ook zagen we veel jeugdleden hun volle Bike Blijet inleveren bij de kantine voor een ijsje. Deze week verloten we uit alle ingeleverde Bike Blijetten 2 sport-rugtassen met Oranje Wit logo!

Instagram

svoranjewit • Volgen
Originele audio

svoranjewit 4 w.
WINNAARS TASSEN FIETSCAMPAGNE BEKEND | Er is de afgelopen weken fanatiek deelgenomen aan de actie Fiets je fit naar Oranje Wit! Onder de deelnemers met een volle spaarkaart zijn twee tassen verloot. Verenigingsmanager Patrick en trainer Megan waren toevallig op de club toen de winnaars getrokken moesten worden. Bedankt voor jullie hulp, Patrick en Megan! Wie de gelukkigen zijn, zie je in het filmpje 🥳

le.tty31 4 w.
Waaah die zal blij zijn!!!! 🥳

38 vind-ik-leuks
19 september

Aanmelden om dit leuk te vinden of hier op te reageren.

DORDRECHT - In september introduceerde sportvereniging Oranje Wit de campagne 'Fiets je Fit naar Oranje Wit'. Leden worden aangemoedigd om op de fiets naar de club te komen.

Om dit te faciliteren zijn de fietsvoorzieningen aangepakt, en leden kunnen tijdens de fietsmaand hun fiets stallen tussen het groen van het Bewegend Bos. En met activiteiten zoals een traktatie aan fietsers op een trainingsavond, een fiets strippenkaart challenge, en een speciale fietscampagnedag, wil de vereniging bijdragen aan gezondheid, duurzaamheid en een prettige clubomgeving.

Deze campagne wordt uitgevoerd door de SportVerkeerScan, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, en Dordt Sport.

Gefeliciteerd!

409.498 km gefietst sportseizoen 2023-2024

10 rondjes om de aarde = 83.538 kg CO₂-uitstoot vermeden

Door actief naar de sportvereniging te reizen, begint je training al voor de training!

In het sportseizoen 2023-2024 hebben jullie 27.300 uur extra getraind!

Leden van Oranje Wit fietsten 409.498 kilometers, dit zijn 10 rondjes om de aarde

18 september 2024 • 09:01

DORDRECHT - Als onderdeel van de 'Fiets je fit naar Oranje Wit' - maand organiseerde sportvereniging Oranje Wit in Dordrecht afgelopen zaterdag, 14 september, een fietscampagnedag.

De fietscampagnedag was een succes en veel leden gaven aan positiever te staan tegenover fietsen. Tijdens de dag zijn er fietsen gecheckt, banden opgepompt en wielen voorzien van reflectoren om de veiligheid te vergroten. En veel jeugdleden hebben hun volle fiets spaarkaart ingeleverd voor een ijsje. Ook zijn er veel waardevolle inzichten verzameld over fietsen naar de sportvereniging. Als kers op de taart reikte de wethouder van Sport, Marc Merx, het indrukwekkende aantal fietskilometers van vorig sportseizoen uit. Samen hebben de leden van [in/fietsen-oranje-wit-1](#) 409.498 kilometers gefietst, dit zijn 10 rondjes om de aarde!

DordtCentraal

Home • Geen krant ontvangen? • Bezorger worden? • Familieherboren • Politiebetreft • Politiek • Sport • Cultuur • Economie • Column • Speciaal • Onderscheiden central

Actueel

Fiets je Fit naar Oranje Wit

DORDRECHT - Sportvereniging Oranje Wit introduceerde begin deze maand de campagne 'Fiets je Fit naar Oranje Wit'. Het doel: bijdragen aan gezondheid, duurzaamheid en een prettige clubomgeving. Leden worden aangemoedigd om op de fiets naar de club te komen. Om dit te faciliteren zijn de fietsvoorzieningen aangepakt. Verder worden er traktaties aan fietsers uitgereikt op trainingsavonden. Is er een strippenkaartje met kans op krijgen en een speciale fietscampagnedag op zaterdag 14 september van 09:00 tot 13:00 uur. Sportwethouder Merx komt dan langs, je kunt een gratis fietscheck uit laten voeren en een testrijje maken op een e-bike.

Deze campagne wordt uitgevoerd door de SportVerkeerScan, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, en Dordt Sport. Financieringsbijdrage, ondersteuning en promotie van Patrick van der Meulen.

Bekijk hier het nieuwsartikel van Dordrecht.net over de fietscampagne

STAP 4

Uitvoering interventies en éénmeting

Eénmeting

Om de effecten van de interventies in kaart te brengen doen we een éénmeting van het aantal fietsen in de fietsenstalling.

- Op zaterdag tussen 11:00-12:00 uur en op doordeweekse dagen (dinsdag, woensdag, donderdag) tussen 16:00-19:00 uur.
- Gemeten op dagen in september (gedurende de interventies). Tijdens alle tellingen waren de weersomstandigheden goed.

Om de frequentie van het fietsen, en de houding tegenover fietsen van leden en bezoekers tijdens de interventies te toetsen hebben we een enquête uitgezet tussen 14 - 20 september 2024. Dit hebben we gedaan door mensen tijdens de fietscampagnedag te vragen de enquête in te vullen. Ook hebben we de enquête via Whatsapp gedeeld en met een QR geplaatst op een groot kamerscherm bij Oranje Wit.

Resultaat

- Gemiddeld aantal fietsen op zaterdag: 328
- Gemiddeld doordeweekse dag: 163

Belangrijkste leerervaringen

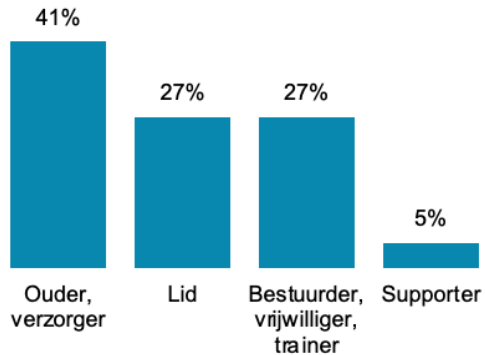
- ✓ Tellingen op zowel weekenddagen als doordeweekse dagen liepen erg uiteen.
- ✓ Op een weekenddag parkeert men de fiets gemiddeld 3 uur en op een doordeweekse dag 2 uur (op inschatting van de sportvereniging), hierdoor zijn tellingen divers. Tel op momenten dat er piekdruk is.

STAP 5

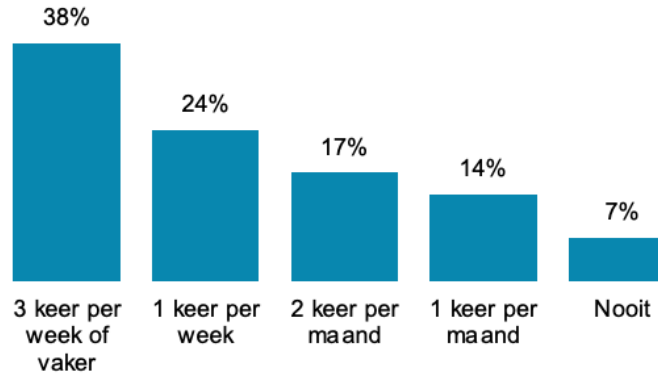
Evaluatie en verwerking resultaten

Resultaten evaluatie enquête (43 respondenten)

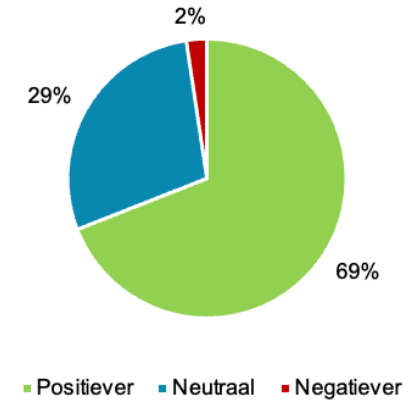
Hoe ben je verbonden aan Oranje Wit

Frequentie reizen met de fiets naar Oranje Wit

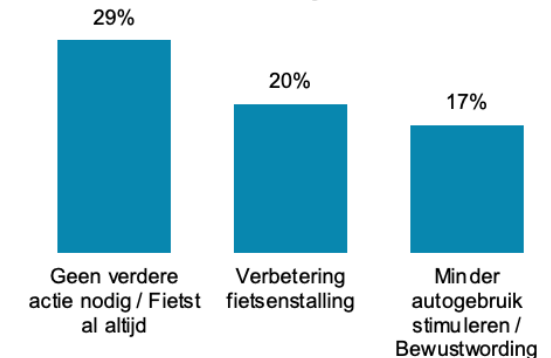
Houding tegenover fietsen na fietscampagne

Belangrijkste conclusies

- ✓ 93% van de respondenten fietst wel eens naar de sportvereniging.
- ✓ Uit de enquête blijkt dat 98% positiever of neutraal tegenover fietsen staat na afloop van de fietscampagne.
- ✓ Respondenten geven aan dat het verbeteren van de fietsenstalling en het stimuleren van minder autogebruik kan bijdragen om meer met de fiets te reizen naar de sportvereniging.*

Wat zou er nodig zijn voor jou om meer met de fiets te reizen naar Oranje Wit?

* De antwoorden met minder dan 15% zijn weggelaten in de grafiek: verbetering van fietsroute en veiligheid: 9%, weersomstandigheden: 9%, tijd en logistieke beperking: 6%, meer autoparkeerplaatsen: 3%.

STAP 5

Evaluatie en verwerking resultaten

Resultaten fietsentelling

- Meer fietsen op zaterdag n.a.v. interventies: **28%**
- Meer fietsen doordeweeks n.a.v. interventies: **51%**
- In september is **1.825 kg CO₂-uitstoot** vermeden doordat er niet met de auto is gereisd (zie berekening in Bijlage B). Dit staat gelijk aan een bos met 822 bomen die gedurende een maand een vergelijkbare hoeveelheid CO₂ compenseren.

Evaluatie met sportvereniging

Na afloop van het gedragsveranderingstraject voeren we een evaluatiegesprek met de sportvereniging en eventuele andere betrokkenen om feedback en inzichten op te halen over het traject en de behaalde resultaten. Oranje Wit was erg tevreden met de uitvoering van het traject en de behaalde resultaten.

“Het blijft een uitdaging om onze leden ertoe te bewegen om vaker op de fiets naar de club te komen; veel leden kiezen uit gemak voor de auto, zelfs voor korte afstanden. Fietsen is gezond en duurzaam, daarom is het belangrijk om hen continu te blijven motiveren. De SportVerkeerScan heeft het traject voor gedragsverandering rond fietsstimulering op een professionele en deskundige wijze georganiseerd. Hierdoor kregen wij waardevolle inzichten in hoe we onze leden op een positieve en enthousiaste manier kunnen aanmoedigen om vaker te fietsen, wat leidde tot veel positieve reacties.”

STAP 5

Evaluatie en verwerking resultaten

Na afloop van het traject voeren we een evaluatiegesprek met de sportvereniging. Hieruit kwamen een aantal zaken:

- **Timing:** door eerder te starten met communiceren over het traject is er meer tijd om het onder de aandacht te brengen bij leden. In dit geval was dat lastig doordat we direct na de zomervakantie zijn gestart met het traject. Enerzijds is de start van het sportseizoen een mooi moment om fietsen extra onder de aandacht te brengen. Anderzijds gaf het team communicatie aan gedurende deze periode al extra druk te zijn met andere werkzaamheden, zoals het maken van teamfoto's en het organiseren van activiteiten.
- **Communicatie:** het blijft een uitdaging om leden effectief te bereiken. We hebben gemerkt dat leden voornamelijk via directe communicatiekanalen zoals WhatsApp en de nieuwsbrief per e-mail op de hoogte waren van het traject. Bij de organisatie van de strippenkaart hadden we de coördinatoren die de trainers aansturen beter kunnen betrekken bij de fietsstippenkaart. Hierdoor had de communicatie naar de trainers beter overgedragen kunnen worden.
- **Eigenaarschap fietsvoorziening en autoparkeerplaatsen:** Tijdens het traject kwamen we erachter dat de naastgelegen kortbalvereniging ook gebruik maakt van de fietsenstalling. Deze hadden we ook kunnen betrekken bij het traject. De opstalrechten van de fietsvoorzieningen liggen bij Oranje Wit en de kortbalvereniging, echter is onduidelijk wie precies verantwoordelijk is. De gemeente is eigenaar van de autoparkeerplaatsen, waardoor de sportvereniging geen infrastructurele beslissingen over kan maken.
- **Gevoeligheden:** in eerste instantie was het plan een pop-up fietsenstalling te creëren op de plek van een aantal autoparkeerplaatsen, met een afbakening van boombakken. Echter lag dit gevoelig bij de sportvereniging, waardoor is besloten de bomen van het Bewegend Bos te plaatsen in de bestaande fietsenstalling. Hierop kwamen positieve reacties van mensen die blij waren met de groene fietsenstalling, maar ook negatieve reacties van mensen die het onlogisch vonden om bomenbakken te plaatsen in een fietsenstalling waar al weinig ruimte was.
- **Motiveren:** voor het motiveren van jeugdleden tussen 12 en 18 jaar is een ijsje niet geschikt. In het vervolg organiseren we de fiets strippenkaart actie voor leden t/m 12 jaar, of organiseren we een andere prijs voor leden tussen 12 en 18 jaar.

Leerervaringen en advies

Sportverenigingen

Belangrijkste leerervaringen

- ✓ Door de sleutelfiguren binnen de sportvereniging te betrekken bij het traject wordt eigenaarschap gecreëerd. Zij kunnen vervolgens **draagkracht** creëren binnen de sportvereniging.
- ✓ Door **stakeholders** breed en tijdig te betrekken en **win-win situaties** te creëren voor alle partijen is er veel mogelijk (verkeersveiligheidsorganisaties voor fiets-check kennis, lokale sportwinkel voor sponsoring sportrugzakken, lokale fietswinkel voor het lenen van e-bikes, gemeente voor verbetering fietsvoorzieningen).
- ✓ De **timing** van het traject is belangrijk. Door de agenda van de sportvereniging goed te matchen met het gedragsveranderingstraject is er genoeg tijd en ruimte is om het traject te organiseren.
- ✓ Door te kijken naar **middelen** die beschikbaar zijn (bijv. belijning voor vakken, Bewegend Bos, het bezoek van de wethouder Sport, en de display van de gemeente) wordt de campagne aantrekkelijk gemaakt en maak je de betrokkenheid van derden zichtbaar.
- ✓ Onderzoek wie **eigenaar** is van de fietsvoorzieningen en autoparkeerplaatsen en breng alle gebruikers in kaart. Betrek wanneer nodig al deze partijen bij het gedragsveranderingstraject.
- ✓ Er kunnen **gevoeligheden** liggen, zoals beschikbare parkeerruimte. Door deze gevoeligheden bij de start in kaart te brengen en in te spelen op de behoeftes van de sportvereniging kan hier efficiënter mee om worden gegaan.
- ✓ Start met **kleine laagdrempelige infrastructurele interventies**, zoals het aanbrengen van vakken in de fietsenstalling.
- ✓ Rechtstreekse **communicatie** werkt het beste om mensen te bereiken. In het vervolg zullen we de communicatiekanalen WhatsApp en een online nieuwsbrief via email meer inzetten.
- ✓ Bij sportverenigingen met een groot percentage leden onder de 18 jaar kan je met leuke challenges gericht op jeugdleden ook de ouders activeren.
- ✓ **Gezondheid en fitheid** is vaak belangrijk voor sporters. Koppel fietsen aan deze elementen om sporters te motiveren.

Leerervaringen en advies

Overheden

Belangrijkste leerervaringen

In dit beschreven traject is Tour de Force de opdrachtgever en de gemeente een belangrijke stakeholder. In dat geval is ons advies:

- ✓ Reageer enthousiast, denk mee, en werk mee met de plannen van het gedragsveranderingstraject.
- ✓ Houd rekening met **lange termijn plannen** van het gebied en adviseer de sportvereniging over de structurele mogelijkheden om de omgeving fietsvriendelijker te maken.
- ✓ Ondersteun met **initiatieven** of **materialen** die gemakkelijk beschikbaar kunnen worden gesteld maar die een grote impact hebben op fietsstimulering van de sportvereniging.

Overheden kunnen ook betrokken zijn als opdrachtgever. In dat geval is ons advies:

- ✓ Breng alle belangrijke stakeholders in kaart en betrek ze tijdig.
- ✓ Neem fietsstimulering naar de sportvereniging mee als onderdeel van het sportbeleid.
- ✓ Zorg voor een goede herkomst en bestemmingsanalyse en de behoefte van de sportvereniging op het gebied van fietsen.
- ✓ Zorg voor een lange-termijn herhaling van deze fietsacties, waardoor fietsers beloond blijven worden, en voorgestelde structurele interventies op de agenda blijven staan.
- ✓ Zorg dat gevoeligheden snel duidelijk worden, zodat keuzes kunnen worden gemaakt en vervolgstappen mogelijk blijven.
- ✓ Zorg dat duidelijk wordt wie eigenaar is van de fietsvoorzieningen en autoparkeerplaatsen. De gemeente Dordrecht ziet nu bijvoorbeeld dat veel sportverenigingen de opstalrechten hebben over hun terrein, maar dat onduidelijk is wie er precies eigenaar is van de voorzieningen. Daarom komt de gemeente Dordrecht nu met een plan voor alle fietsstallingen bij sportverenigingen.

Conclusie

We kijken terug op een succesvolle eerste **gedragsveranderingstraject fietsstimulering** bij sportvereniging Oranje Wit. Tijdens de 'Fiets je fit naar Oranje Wit- maand' hebben we door de combinatie van structurele en communicatieve interventies mensen geënthousiasmeerd en geactiveerd vaker te fietsen naar de sportvereniging. Dit traject heeft waardevolle inzichten opgeleverd voor zowel sportverenigingen als overheden om **fietsen naar de sportvereniging effectief te stimuleren**.

Als gevolg van het Gedragsveranderingstraject Fietsstimulering hebben we de volgende resultaten gerealiseerd:

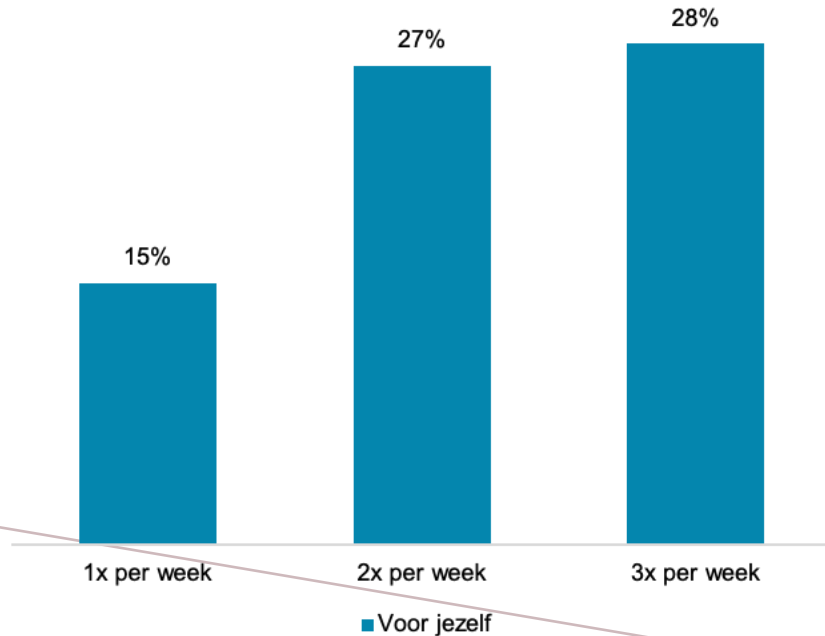
- Meer fietsen op zaterdag n.a.v. interventies: **28%**.
- Meer fietsen doordeweeks n.a.v. interventies: **51%**.
- Gedurende de fietsmaand september is er **1.825 kg CO₂-uitstoot** vermeden doordat er niet met de auto is gereisd. Dit staat gelijk aan een bos met 822 bomen die gedurende een maand een vergelijkbare hoeveelheid CO₂ compenseren.
- 98% van de respondenten van de enquête staat na afloop van de interventies positiever of hetzelfde tegenover fietsen.

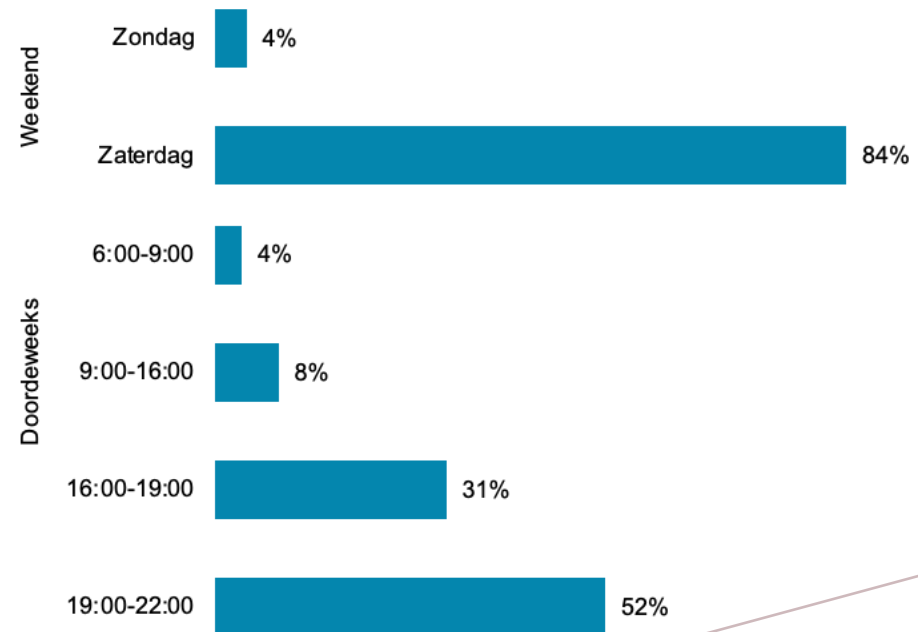
Bijlage A: Berekening nulmeting

Volgens de SportVerkeerScan reist 62% van de respondenten met de (e-)fiets als hoofdvervoermiddel. Dit zijn 1.024 personen. Per week reist het grootste deel 3 keer (28%), 2 keer (27%), of 1 keer (15%) per week naar de sportvereniging. Het gewogen gemiddeld aantal reizen per week naar de vereniging is 2,2. Doordeweeks zijn dit 1,7 reizen naar de vereniging, uitgaande van dat een sporter gemiddeld om de week op zaterdag thuis speelt (0,5 keer per week). Uitspelende leden verzamelen niet op de sportvereniging voor vertrek.

Frequentie reizen naar de vereniging

Reismoment naar de vereniging

Bijlage A: Berekening nulmeting

Berekend gemiddelde aantal fietsen op zaterdag: 256

- Uitgaande dat sporters de ene zaterdag thuis spelen en de andere zaterdag uit: $1.024 * 0,5 = 512$
- Uitgaande dat wanneer sporters op de sportvereniging zijn op zaterdag, ze verdeeld over 2 tijdvakken op sportvereniging aanwezig zijn (ochtend en middag) $512 / 2 = 256$

Berekend gemiddelde aantal fietsen doordeweekse dag: 108

- Gewogen gemiddeld aantal personen naar de sportvereniging doordeweeks $1.024 * 1,7 = 1.741$
- Uitgaande dat deze personen verdeeld over 5 dagen naar de sportvereniging reizen: $1.741 / 5 = 348$
- De éénmeting is consistent uitgevoerd in tijdvak 16:00-19:00. Tijdens dit tijdvak reist 31% van de leden naar de sportvereniging: $348 * 0,31 = 108$

Bijlage B: Berekening resultaten

Vermeden CO₂-uitstoot

De gemiddelde reis van leden die tot 7,5 km afstand van de sportvereniging wonen is 6,2 km retour.

Het aantal vermeden CO₂-uitstoot per fietsrit is $6,2 \times 0,204 = 1,2648$ kg. Hierin is uitgegaan van:

- De vermeden CO₂-uitstoot ten opzichte van de situatie zonder interventies.
- Extra fietsers reizen zonder de interventies met een benzinepersonenauto.
- Een benzinepersonenauto heeft een CO₂-uitstoot van 0,204 kg/km (<https://www.co2emissiefactoren.nl/lijst-emissiefactoren>).

Extra fietsen zaterdag: $(328-256)/256 \times 100\% = 28\%$

Vermeden uitstoot zaterdag gehele maand: $(328-256) \times 1,2648 \times 4$ dagen = **364 kg CO₂**

Extra fietsen doordeweeks: $(163-108)/108 \times 100\% = 51\%$

Vermeden uitstoot doordeweeks: $(163-108) \times 1,2648 \times 21$ dagen = **1.461 kg CO₂**

Totaal vermeden uitstoot september: **1.825 kg CO₂**

